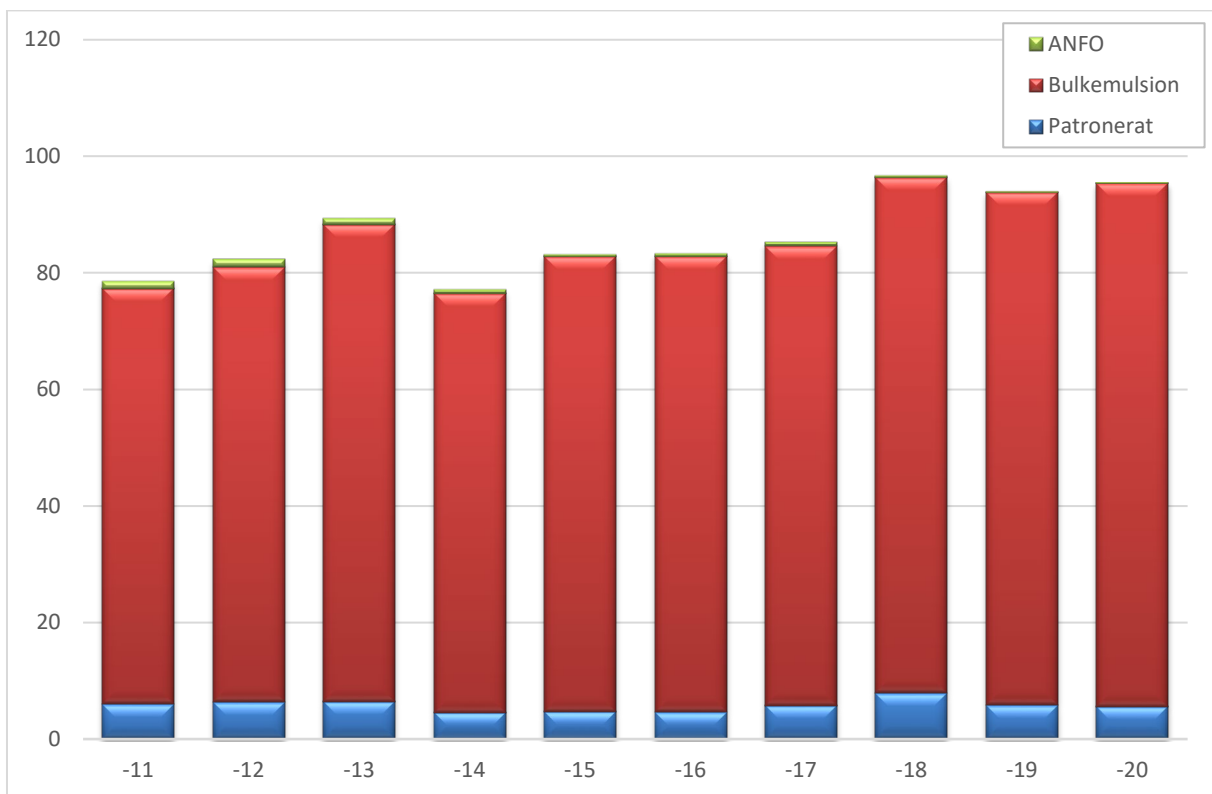

Sprängmedelsleveranser 2020

År 2019 var den totala konsumtionen 94 014 ton. Under 2020 ökade sprängämnesleveranserna något till 95 491 ton. Leveranserna till gruvorna minskade med 1 766 ton och leveranserna till övriga förbrukare ökade med 3 243 ton.

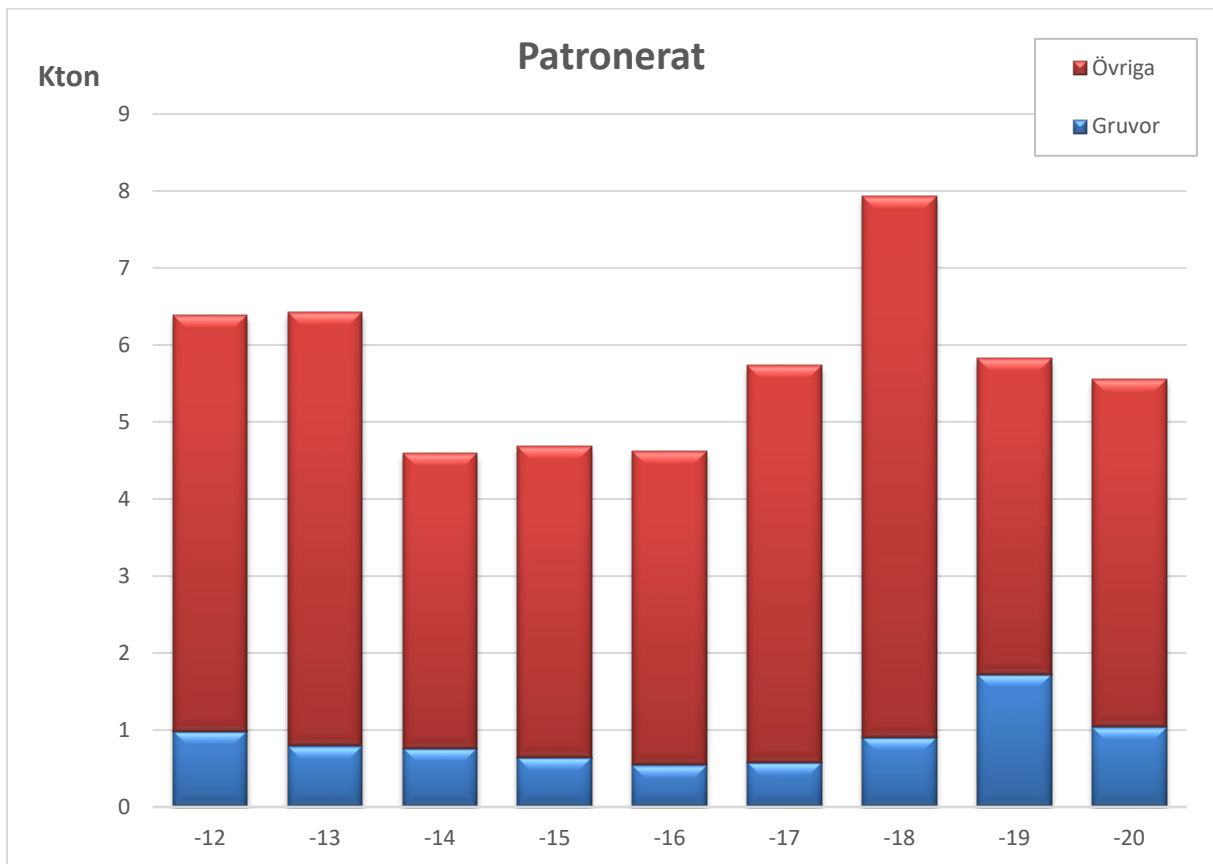
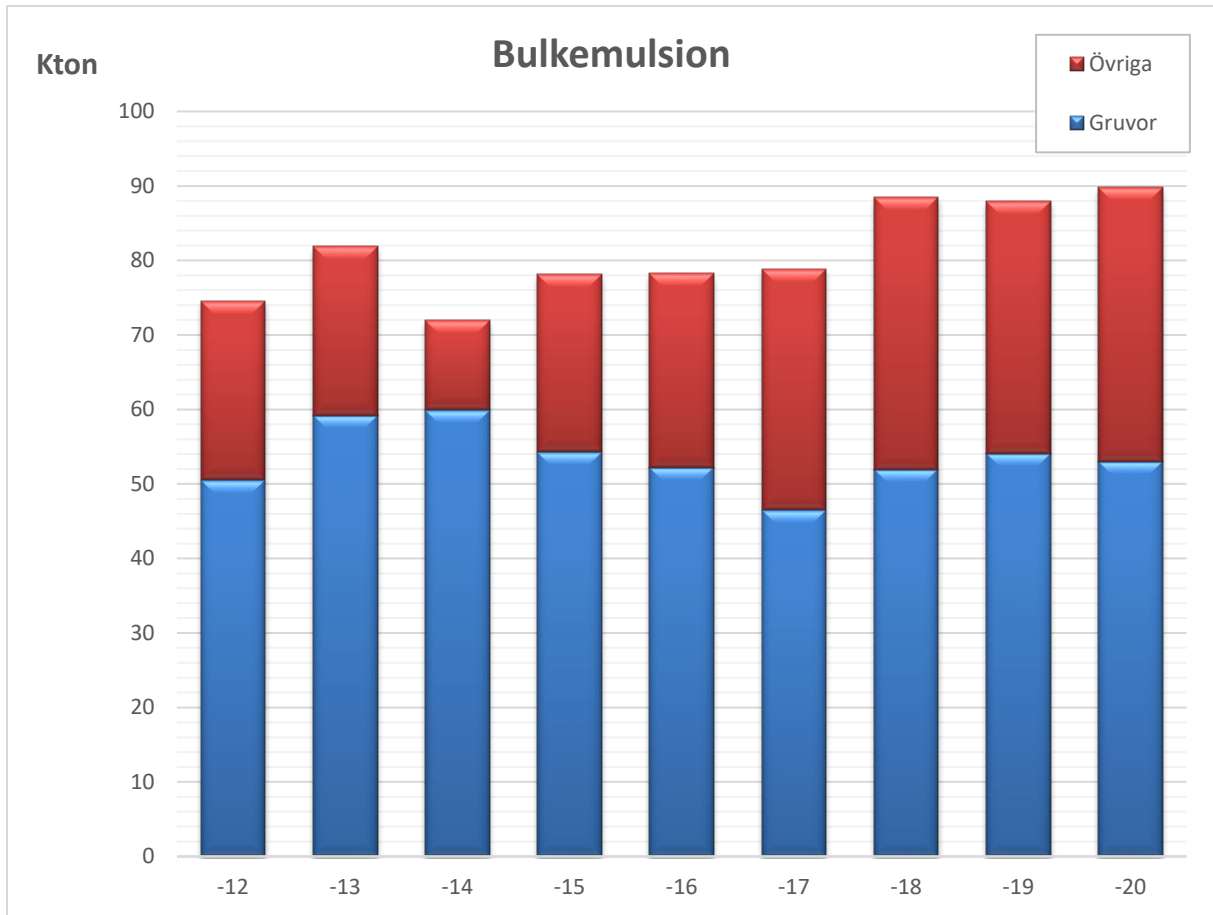
Sprängämnesleveranser Sverige 2011 - 2020

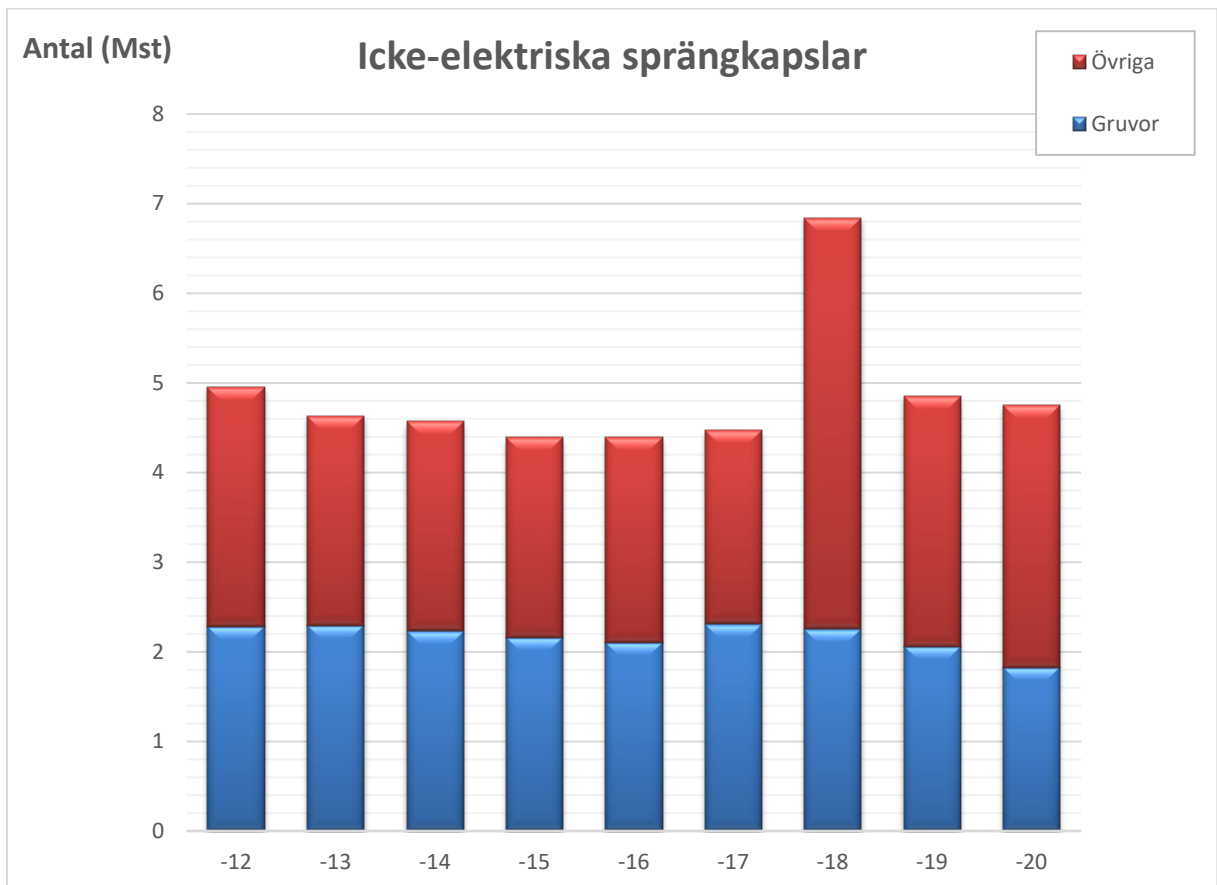
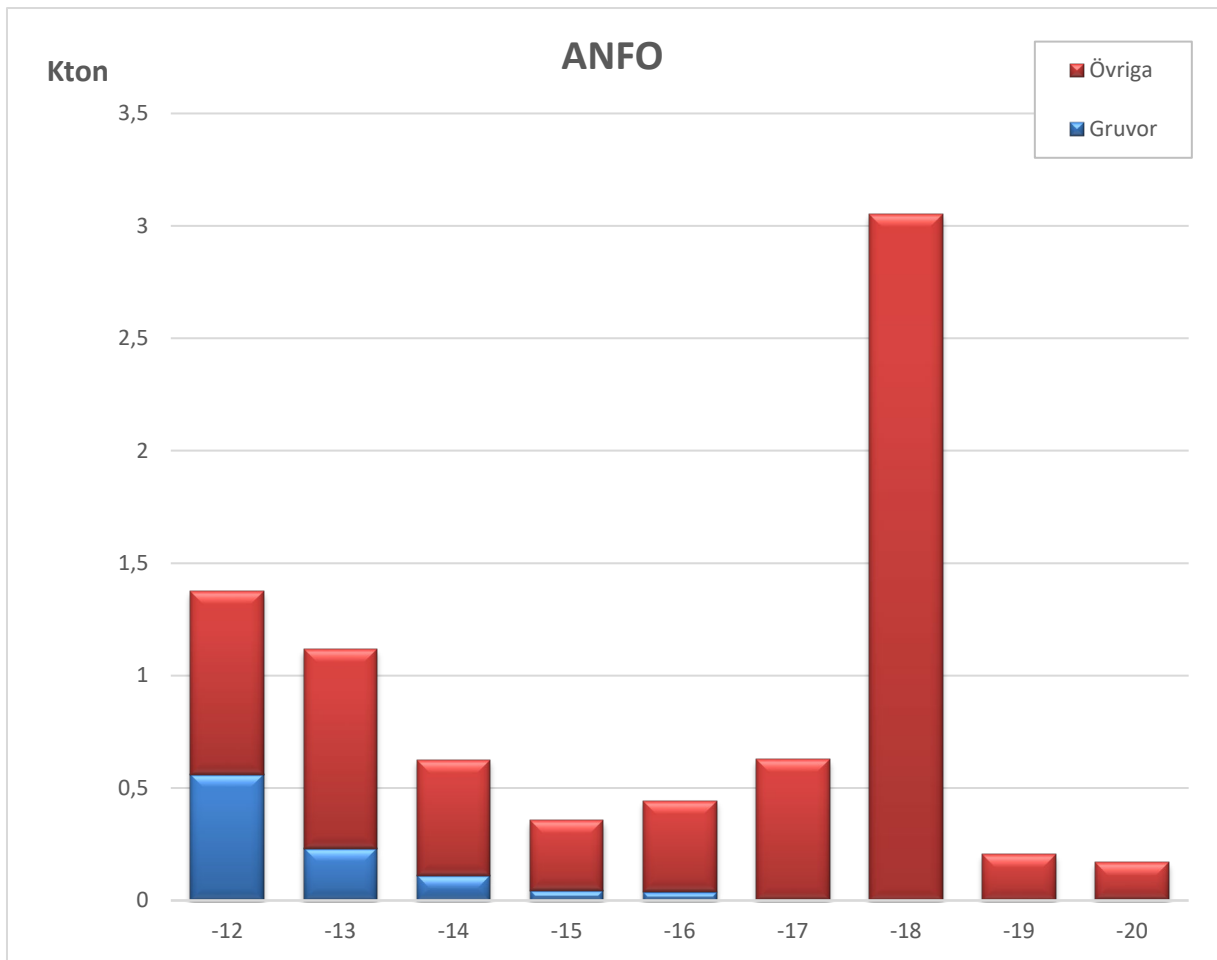

Beträffande sprängkapsel förbrukningen så levererades år 2020 totalt 6,041 Mst.

Av denna volym utgjordes 4,756 Mst av icke-elektriska sprängkapslar och 760 000 av elektriska sprängkapslar.

Det levererades 525 000 elektroniska sprängkapslar under 2020.

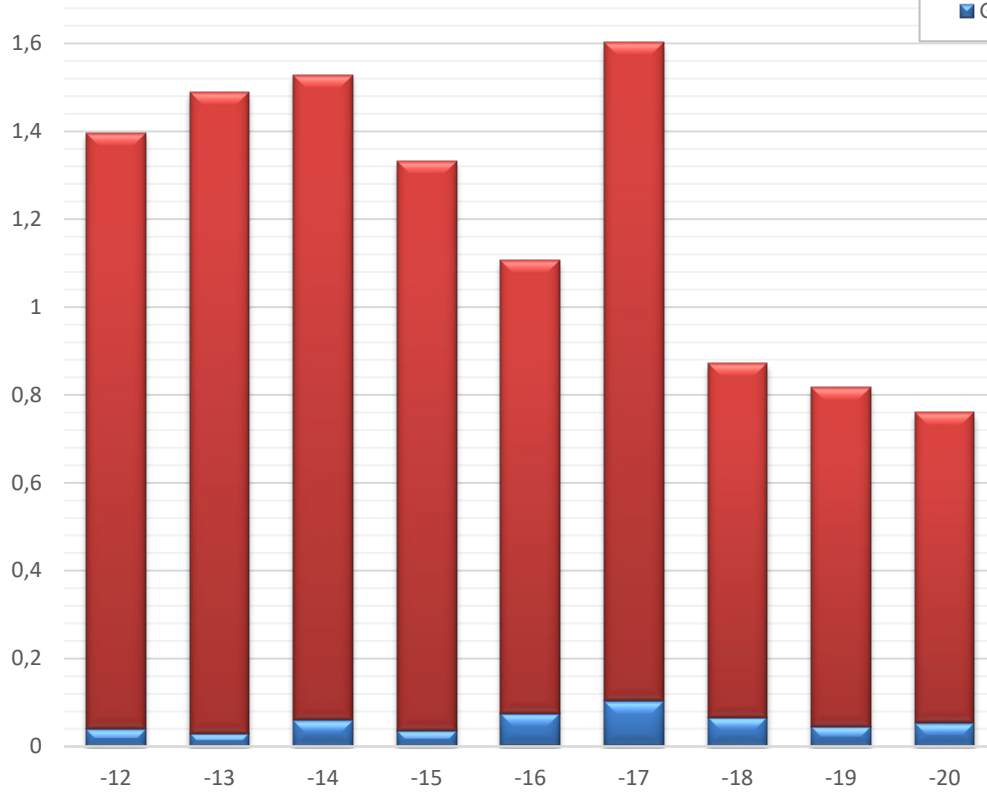

Antal (Mst)

Elektriska sprängkapslar

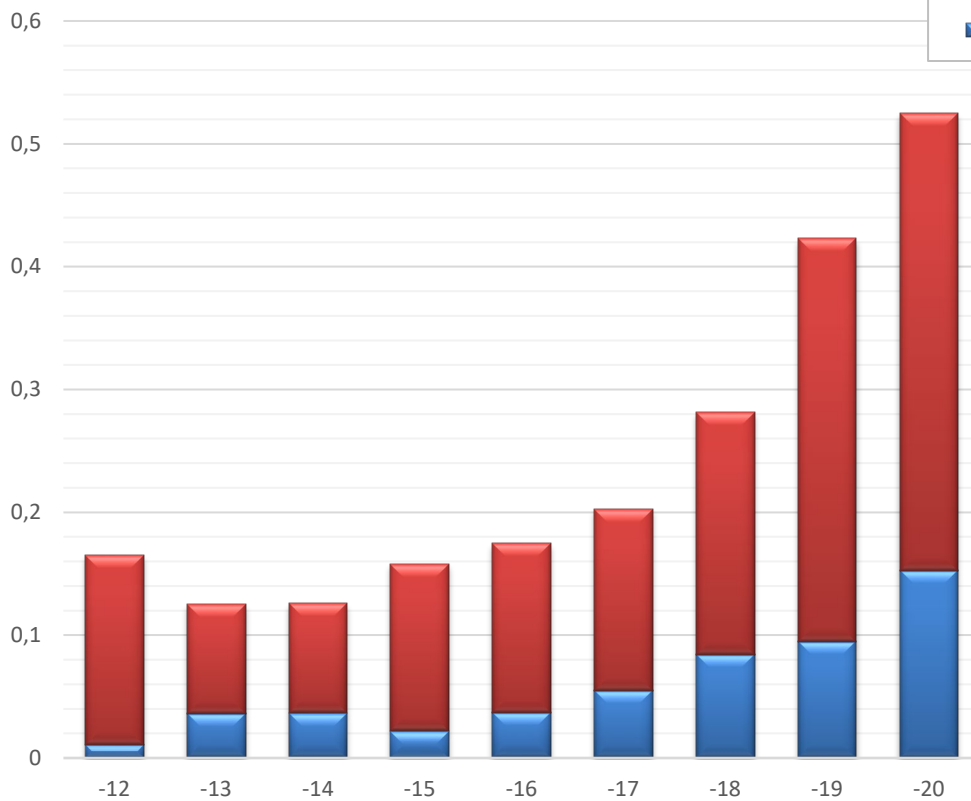
Övriga
Gruvor

Antal (Mst)

Elektroniska sprängkapslar

Övriga
Gruvor

Förklaringar av de olika sprängteknikerna som mäts i statistiken

Bulkemulsion - Bulkemulsionssprängämnen är pumpbara sprängämnen som i de flesta fall känsliggörs i rullande fabriker på arbetsplatsen. Det betyder att man erhåller ett sprängämne först i borrhålet och slipper därmed sprängämnestransporter på allmän väg och vid lagring.

Bulksprängämnen är generellt svårtantända och kräver ett annat sprängämne (s.k. primer), som initierar bulksprängämnet.

Bulksprängämnen består av ammoniumnitrat, olja, vatten, emulgator, och vissa tillsatser. Därtill känsliggörs sprängämnet med en gasreagens alternativt mikroballonger. Bulksprängämnen är vattentåliga och kan tillverkas för att passa för många olika sprängtillämpningar.

ANFO - ANFO är historiskt ett mycket välanvänt sprängämne som består av ammoniumnitrat (AN) och dieselolja eller Fuel Oil (FO) som det heter på engelska. Då sprängämnet är världens mest använda historiskt sett, är de flesta sprängämnen relaterade till ANFO vad gäller energimängd och styrka, för att kunna jämföra sprängämnen sinsemellan. ANFO är inte vattentåligt men kan till viss del göras något mer vattentåligt, energirikt, mm genom att använda vissa tillsatser. Sprängämnet kan laddas för hand (säckar), eller laddas mekaniserat med tryckluft eller matarskruv.

Patronerade sprängämnen - Patronerade sprängämnen är ett samlingsnamn för flera typer av sprängämnen som är förpackade i papperspatroner, plastslangar, plaströr eller dylikt. Dessa är ofta av dynamit-typ eller emulsionssprängämnen (se bulkemulsion). Hit räknas även flera andra sprängämnen som sprängdeg, primers, mm. Patronerade sprängämnen används ofta vid mindre sprängarbeten eller som komplement vid större sprängningar.

Icke-elektriska sprängkapslar - Hit räknas sprängkapslar av stötvågstyp. Sprängkapslar behöver energi för att antändas. För icke-elektriska sprängkapslar tillförs energin via en plastslang innehållande ett reaktivt ämne, som löper från tändplatsen till sprängkapseln. Tändapparaten skickar in en gnista i plastslangen där det sedan sker en typ av "mikrodammexplosion" som fortskrider med ca 2000 meter/sekund. Själva sprängkapseln innehåller olika pyrotekniska satser som blandas och avgör vilken fördröjning sprängkapseln ska ha.

Elektriska sprängkapslar - Hit räknas traditionella sprängkapslar som initieras med elektrisk ström, dvs en tändapparat laddas upp elektrisk och energin förs till sprängkapseln via en elkabel. Till skillnad från de icke-elektriska sprängkapslarna är dessa känsliga för omgivningar där ström finns så som elkablar, järnväg, elektriska installationer, radioenergi, mm, varför de inte kan användas i alla miljöer. En fördel med elektriska sprängkapslar är att de kan funktionstestas med instrument när laddningsarbetet är klart. Fördröjningen i dessa sprängkapslar utgörs också av en pyroteknisk sats.

Elektroniska sprängkapslar - Elektroniska sprängkapslar används allt oftare då de är extremt exakta vad gäller fördröjningstid, då fördröjningen utgörs av en elektronisk klocka istället för en pyroteknisk sats. För många sprängarbeten är det avgörande att ha en så exakt fördröjningstid som möjligt för att exempelvis kunna styra styckefall, minska vibrationer från sprängningen eller minska skadebildningen på kvarvarande berg (bergslanter/kontur). De flesta elektroniska sprängkapslar kommer också med tvåvägskommunikation, vilket gör att de går att funktionskontrollera.